
**Jak założyć
stowarzyszenie?**

**Jak założyć
fundację?**

**Jak zostać
Organizacją
Pożytku
Publicznego?
Społecznej**

Paweł Szczyrski

Zachodniopomorska
Biblioteka Ekonomii
Społecznej

Zespół redakcyjny serii:

Antoni Sobolewski, Paweł Klimek, Jarema Piekutowski

Zachodniopomorskie
Centrum Wspierania Procesów
Ekonomii Społecznej

Pl. Jana Kilińskiego 3, 70-965 Szczecin pok. 122
tel. 091 450 12 01 wew. 342
www.spolecznaekonomia.org.pl | biuro@spolecznaekonomia.org.pl

Zachodniopomorska Biblioteka Ekonomii Społecznej

Autor: Paweł Szczyrski

Zespół redakcyjny serii:

Antoni Sobolewski, Paweł Klimek, Jarema Piekutowski

Projekt okładki:

Krzysztof Drumiński, Code2

Drukarnia:

P.P.H.ZAPOL Dmochowski, Sobczyk sp. j.
al. Piastów 42 | 71-062 Szczecin

Wydawca

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość

www.cpt.org.pl | www.owes.org.pl

© Wydawca, autorzy. Kopiowanie, cytowanie dozwolone za podaniem źródła.

ISBN 978-83-920122-2-0

Publikacja powstała w ramach projektu Zachodniopomorskie Centrum Wspierania Procesów Ekonomii Społecznej. Projekt realizowany w ramach Działania 7.2.2 PO KL, przez partnerstwo w składzie Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP Wydział Zamiejscowy w Szczecinie i Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wydanie I. Szczecin 2009

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna TWP
w Warszawie
Wydział Zamiejscowy
w Szczecinie

stowarzyszenie
CZAS
przestrzeń
tożsamość

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Partnerzy
wspierający

Fundacja Rozwoju
Inicjatyw Społecznych

Centrum Rozwoju
Społeczno-Gospodarczego Sp. z o. o.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

Zamiast wstępu	5
1. Podstawowe różnice pomiędzy stowarzyszeniem a fundacją	5
1.1 Założyciele	5
1.2 Cel przyświecający założeniu organizacji	6
1.3 Członkowie	6
1.4 Organy	6
1.5 Majątek	7
1.6 Nadzór nad działalnością organizacji	7
2. Zakładamy stowarzyszenie.....	7
2.1 Założyciele i członkowie	8
2.2 Stowarzyszenie rejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym	8
2.3 Oddział stowarzyszenia (jednostka terenowa)	11
2.4 Stowarzyszenie zwykłe.....	11
2.5 Związek stowarzyszeń	12
2.6 Organizacje (stowarzyszenia) powstałe na mocy Ustawy o kulturze fizycznej	12
2.7 Uczniowski klub sportowy.....	12
2.8 Stowarzyszenie kultury fizycznej nieprowadzące działalności gospodarczej.....	12
2.9 Stowarzyszenie kultury fizycznej prowadzące działalność gospodarczą.....	12
2.10 Związek stowarzyszeń sportowych	12
2.11 Organ nadzoru nad stowarzyszeniami	13
3. Zakładamy fundację	13
3.1 Organy nadzoru nad fundacjami.....	15
4. Zakładamy Organizację Pożytku Publicznego (OPP)	16
5. O PROJEKCIE	18
6. O REALIZATORACH PROJEKTU.....	19
PARTNERZY WSPIERAJĄCY:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Zamiast wstępu

Czy w Polsce jest dzisiaj łatwo założyć organizację pozarządową, kto i kiedy może założyć organizację, ile to kosztuje, jaką organizację można a jaką warto założyć? Na te i wiele innych pytań znajdziecie Państwo odpowiedź w niniejszej broszurze.

W Polsce jest dzisiaj zarejestrowanych ponad 80.000 organizacji pozarządowych, część z ww. podmiotów prowadzi bardzo szeroką działalność, działając poprzez oddziały terenowe na terenie całej Polski. Ponad 6.000 organizacji posiada status Organizacji Pożytku Publicznego. Wiele posiada także status przedsiębiorcy, wypracowując w ten sposób dodatkowe środki na prowadzenie działalności statutowej.

Jeżeli myślimy o założeniu podmiotu pozarządowego, musimy zadać sobie parę pytań. Odpowiedzi na nie pozwolą nam na znalezienie właściwej formy, w jakiej przyjdzie nam w przyszłości działać. Po pierwsze musimy ustalić czy działalność naszej organizacji opierać się ma na społecznym zaangażowaniu jej członków (bądź wolontariuszy) czy też na majątku osoby fizycznej (prawnej). Gdy odpowiedź na pierwszą część pytania będzie twierdząca, musimy zacząć myśleć o założeniu stowarzyszenia, gdy na drugą część – o fundacji. Powinniśmy także na wstępie rozważyć czy będziemy prowadzić działalność gospodarczą oraz czy zamierzamy ubiegać się w przyszłości o status Organizacji Pożytku Publicznego (OPP). Gdy już odpowiemy sobie na te pytania pozostaje nam jeszcze wybrać ostateczną, właściwą formę prawną organizacji a w przypadku wyboru stowarzyszenia, zmuszeni będziemy jeszcze zastanowić się nad kolejnymi kwestiami dotyczącymi założenia stowarzyszenia – czy nasza organizacja ma posiadać osobowość prawną czy też nie oraz czy będzie organizacją działającą na polu sportu czy nie. Po wygenerowaniu odpowiedzi na powyższe pytania jesteśmy gotowi do podjęcia czynności rejestracyjnych. A więc do dzieła!

1. Podstawowe różnice pomiędzy stowarzyszeniem a fundacją.

Stowarzyszenie oraz fundację dzieli wiele różnic. Wynikają one przede wszystkim z faktu, iż tworzenie każdej z tych organizacji oparte jest o odrębną podstawę prawną. W przypadku tych pierwszych to Ustawa z dn. 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r., Nr 79, poz. 855 z późn. zm.), w przypadku organizacji sportowych towarzysząco także przepisy Ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2007 Nr 226 poz.1675 z późn. zm.), zasady tworzenia i funkcjonowania fundacji opisano w Ustawie z dn. 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 1991 r., Nr 46, poz. 203 z późn. zm.). Jakie różnice znajdziemy zatem pomiędzy tymi dwoma formami organizacji pozarządowych?

1.1 Założyciele

W przypadku stowarzyszenia założyciele to minimum 15 osób (w przypadku stowarzyszenia rejestrowanego w Krajowym Rejestrze Sądowym), osoby fizyczne, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, obywatele polscy, cudzoziemcy, jeśli mają miejsce zamieszkania w Polsce). Fundator (ustanawiający fundację) może być jeden lub kilku (osoby prawne lub fizyczne), mogą być to zarówno osoby fizyczne – Polacy i cudzoziemcy (bez względu na miejsce zamieszkania) jak i osoby prawne – posiadające siedzibę w Polsce lub zagranicą.

1.2 Cel przyświecający założeniu organizacji

Cel, którym kierują się założyciele stowarzyszenia może być dowolny (byle by był zgodny z prawem), może polegać nawet na wspieraniu własnych członków. Jeśli chodzi o fundację to cel winien być społecznie lub gospodarczo użyteczny, cel nie może polegać na wspieraniu fundatora lub jego bliskich. W przypadku obu typów organizacji należy pamiętać, że celem ich tworzenia jest głównie działalność statutowa a cel działalności musi być niezarobkowy. W praktyce oznacza to, że zarówno stowarzyszenia jak i fundacje mogą prowadzić działalność gospodarczą ale prowadzenie tej działalności może służyć tylko i wyłącznie realizacji celów statutowych.

1.3 Członkowie

Oba typy organizacji – zarówno stowarzyszenie i fundacja – to organizacje pozarządowe. Od niedawna panuje również przekonanie, że obydwóm przynależy się status organizacji społecznej, ponieważ w wypadku stowarzyszenia jego działalność wspierają członkowie. To walne zgromadzenie członków jest najwyższą władzą w stowarzyszeniu, to oni są głównym kapitałem organizacji a gdy ich liczba spada poniżej 15 powstaje ustawowa przesłanka do likwidacji stowarzyszenia. Oprócz członków zwyczajnych, którzy posiadają bierne i czynne prawo wyborcze, w stowarzyszeniu możemy także posiadać członków wspierających (w tym osoby prawne, które wspierają organizację najczęściej poprzez większe składki ale nie posiadają oni prawa głosu we władzach). Ostatnia grupa to członkowie honorowi, którzy jako szczególnie zasłużeni otrzymują taki tytuł od władz stowarzyszenia. Działalność stowarzyszenia, prócz członków, mogą wspierać dodatkowo wolontariusze. I to właśnie ostatnia grupa przesądza także o społecznym charakterze fundacji - podmiotu, który członków nie posiada.

1.4 Organy

Najwyższa władza w stowarzyszeniu to walne zgromadzenie członków, ale prócz niej ustawodawca przewidział także istnienie dwóch innych organów – zarządu oraz komisji rewizyjnej, z których pierwszy odpowiada za bieżące zarządzanie organizacją a drugi jest organem kontroli wewnętrznej. Oba wymienione organy muszą zostać obowiązkowo powołane w stowarzyszeniu. W przypadku fundacji, w momencie jej powołania do życia

kończy się rola fundatora a kierowanie organizacją przechodzi w ręce zarządu, organ kontroli wewnętrznej nie musi zostać powołany (mowa oczywiście o odpowiedniku komisji rewizyjnej powoływanej obowiązkowo w każdym stowarzyszeniu). Wyjątkiem od tej reguły będzie sytuacja, w której fundacja starać się będzie o uzyskanie statusu Organizacji Pożytku Publicznego. W takiej sytuacji fundacja musi posiadać organ kontroli wewnętrznej.

1.5 Majątek

Stowarzyszenie jest organizacją, która swoją siłę czerpie ze społecznego zaangażowania członków. Oznacza to, że na etapie powstawania organizacja nie są potrzebne żadne fundusz na start. Po zarejestrowaniu organizacji najważniejszym, podstawowym źródłem finansowania organizacji stają się składki członkowskie, dopuszczalne są także wszelkie inne formy budowania majątku organizacji (jak np. prowadzenie działalności gospodarczej). W przypadku fundacji sprawa przedstawia się nieco inaczej. Już na etapie wstępnym niezbędne jest posiadanie przeciętnie, minimum kwoty 1.000 zł. Kwota ta to fundusz założycielski fundacji. Wyczerpanie funduszy organizacji oznacza zakończenie jej działalności.

1.6 Nadzór nad działalnością organizacji

W przypadku stowarzyszenia nadzór nad jego działalnością pełni starosta powiatu właściwy ze względu na siedzibę organizacji. Nadzór nad fundacjami od kilku lat jest rozkładany przez dwa podmioty - -minister wskazany przez fundatora oraz identycznie jak w przypadku stowarzyszeń - starosta powiatu właściwy ze względu na siedzibę organizacji.

2. Zakładamy stowarzyszenie

W poprzednim rozdziale wskazując różnice w zakładaniu stowarzyszenia lub fundacji mowa była o tym, iż głównym motorem do powstania stowarzyszenia są ludzie. I to oni właśnie odpowiadają za powołanie do życia organizacji a poza tym za ciągłość, skuteczność i sprawność jej funkcjonowania. Czasem jest tak, że prowadzimy w gronie przyjaciół działania, które wykroczyły poza normalne ramy, coś organizujemy, realizujemy projekty. To główny pretekst do utworzenia nowego stowarzyszenia. Czym jest zatem stowarzyszenie? To podmiot dobrowolnie tworzony (najczęściej przez grono przyjaciół, znajomych, ludzi skupionych wokół jakiegoś tematu, celu), który jest niezależny od innych podmiotów, który trwa niezależnie od składu osobowego członków byleby się on nie zmniejszył poniżej wymaganych prawem 15 osób i który w końcu działa non-profit, czyli

nie dla zysku (zysk, który powstaje, gdy jest prowadzona działalność gospodarcza musi być w całości przeznaczany na działalność statutową).

2.1 Założyciele i członkowie

Stowarzyszenie, zgodnie z przepisami art. 3 ust. 1 Ustawy z dn. 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, mogą tworzyć osoby pełnoletnie, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych i niepozbawionym praw publicznych. Członkami w stowarzyszeniu mogą być małoletnie wieku 16 do 18 lat (posiadają także bierne i czynne prawo wyborcze jak członkowie pełnoletni, nie mogą tylko posiadać większości w zarządzie stowarzyszenia). W przypadku osób najmłodszych, czyli małoletnich poniżej 16 roku życia, mogą oni być członkami stowarzyszenia wyłącznie za zgodą przedstawicieli ustawowych. Nie mają oni jednak ani czynnego ani biernego prawa wyborczego.

Zgodnie z art. 4 cyt. wyżej ustawy prawo uczestnictwa w życiu polskich stowarzyszeń przysługuje także cudzoziemcom, którzy nie mają miejsca stałego zamieszkania w Polsce – ci mogą być członkami, natomiast posiadający miejsce zamieszkania mogą tworzyć stowarzyszenia zgodnie z przepisami na takich samych prawach jak obywatele polscy.

2.2 Stowarzyszenie rejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym

Jest to najpopularniejsza w Polsce forma prawna organizacji pozarządowej. Tego typu organizację rejestrujemy w sądzie, który prowadzi m.in. rejestr stowarzyszeń i innych organizacji społecznych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Jakie warunki trzeba spełnić aby zarejestrować tego typu organizację? Musimy zebrać co najmniej 15 osób. Na zebraniu założycielskim członkowie tworzącej się właśnie organizacji akceptują statut (uwaga! niezbędne podjęcie uchwały w tej sprawie) tworzonego właśnie stowarzyszenia (najlepiej jest go wcześniej przygotować). Na tym zebraniu trzeba dokonać wyboru komitetu założycielskiego (uwaga! niezbędne podjęcie uchwały w tej sprawie), czyli grupy osób, która będzie prowadzić działania rejestracyjne – parafować i składać dokumenty do KRS. Na pierwszym zebraniu można także dokonać wyborów władz stowarzyszenia – zarządu i komisji rewizyjnej (uwaga! niezbędne podjęcie uchwał w tych sprawach). Unikniemy wtedy konieczności rychłego zwołania kolejnego walnego organizacji aby wyłonić władze.

Wymagania co do istotnych elementów statutu organizacji ustawodawca określił w art. 10 ustawy. Statut powinien określać nazwę organizacji (nazwa powinna być prosta, czytelna, to istotny element naszego wizerunku jako organizacji, który ułatwi nam w przyszłości identyfikację naszego stowarzyszenia). Zrozumiałym jest, że nie może być to nazwa podmiotu, który jest już zarejestrowany (w tym celu warto przeszukać przede wszystkim Internet – rejestr KRS lub bazę organizacji pozarządowych na stronie ngo.pl). Następnie musimy określić siedzibę organizacji oraz teren działania. Jako siedzibę wskazujemy miejscowość, w której nasza organizacja działa a teren najczęściej wskazywany to obszar Rzeczypospolitej Polskiej. W kolejnych paragrafach pierwszego rozdziału możemy także

opisać zasady używania skróconej nazwy organizacji, godła, pieczęci, logo. Kolejny rozdział traktować winien o celach i sposobach ich realizacji. Jeżeli nasz organizacja ma w przyszłości uzyskać status Organizacji Pożytku Publicznego działalność winna być rozdzielona w tej części statutu na nieodpłatną i odpłatną. Przykładowo jako cel działalności można podać „prowadzenie działalności wychowawczej” a jako sposób jego realizacji „prowadzenie świetlicy środowiskowej na terenie gminy Przypadkowo”. Rozdział kolejny statutu winien opisywać sprawy członkostwa w organizacji. W stowarzyszeniu mamy do czynienia z członkiem zwyczajnym (tylko osoby fizyczne, czynne i bierne prawo wyborcze) i wspierającym (bez praw wyborczych, możliwy głos doradczy, członkostwo tego rodzaju tworzy się po to aby osoby prawne lub fizyczne mogły wspierać działania stowarzyszenia – najczęściej wyższymi składkami). Możemy także nadawać tytuł członka honorowego dla osób szczególnie zasłużonych dla organizacji. W rozdziale tym należy uregulować wszystkie prawa i obowiązki członków, także kwestie związane z nabyciem, utratą oraz odzyskaniem praw członkowskich. Kolejna część statutu winna opisywać władze stowarzyszenia. Najwyższą władzą w organizacji tego typu jest walne członków, kolejne organy to zarząd stowarzyszenia oraz komisja rewizyjna. W tym rozdziale winno się opisać kompetencje ww. organów (czyli do czego są one władne), ich skład (zarząd i komisja rewizyjna – w przypadku zarządu optymalna ilość członków przy dobrej kontroli wewnętrznej to 1 do 3 osób a komisja rewizyjna winna liczyć 3 lub więcej osób ale optymalnie będą to właśnie 3 osoby bo taki skład daje szansę na podejmowanie decyzji większością głosów). Rozdział ten powinien także zawierać rozstrzygnięcia dotyczące kadencji władz określonej w latach (optymalnie to okres 3 do 5 lat). Dodatkowo w bardzo przejrzysty sposób winna być opisana procedura wyboru władz a także sposoby podejmowania przez decyzji. Kolejny rozdział statutu to część opisująca sposób nabywania majątku przez stowarzyszenie. Do najczęściej podawanych należą oczywiście składki członkowskie ale także dotacje, darowizny, subwencje, lokaty, zapisy, spadki, środki pochodzące z ofiarności publicznej, dochody z działalności gospodarczej (ten ostatni zapis nawet jeśli jest wniesiony do statutu nie oznacza konieczności podjęcia działalności gospodarczej po zarejestrowaniu organizacji w KRS). W statucie winno się również wskazać sposób reprezentacji organizacji (czyli kto reprezentuje organizację na zewnątrz) oraz kto jest władny do zaciągania zobowiązań finansowych. Winny być także zapisane warunki ważności uchwał podejmowanych w stowarzyszeniu. Kolejnym, bardzo ważnym elementem statutu winien być zapis mówiący o sposobie zmiany zapisów statutu. Jest to oczywiście wyłączna kompetencja walnego zebrania członków, istotne są jednak zapisy nt. obecności i głosowań członków na posiedzeniu np. „Uchwałę w sprawie zmiany statutu Stowarzyszenia podejmuje Walne Zebranie bezwzględną większością głosów, w obecności przynajmniej połowy członków uprawnionych do głosowania”. Organizacja, która zamierza tworzyć jednostki terenowe (oddziały wojewódzkie, miejskie gminne etc.) musi w statucie określić strukturę organizacyjną i zasady jej tworzenia. Statut może także zawierać inne rozstrzygnięcia dotyczące bieżącego lub przyszłego funkcjonowania organizacji. Mogą to być kwestie dot. nabywania członkostwa przez

cudzoziemców, łączenia się z innymi organizacjami, wchodzenia organizacji do większych struktur w charakterze członka jak osoby prawnej, powoływania specjalnych, dodatkowych ciał nie wymaganych przepisami prawa (np. Rady Programowej stowarzyszenia).

Ostatni ważny rozdział winien traktować o sposobie rozwiązania się stowarzyszenia. Najważniejsze elementy tego rozdziału to podanie informacji o sposobie zakończenia działalności (podjęcia uchwały przez członków organizacji), ustanowienie likwidatora i rozstrzygnięcie problemu, co się dzieje z majątkiem organizacji po zlikwidowaniu (komu jest przekazywany).

Podsumowując: dobrze napisany statut to klucz do dobrego funkcjonowania organizacji w przyszłości. Dokument ten winien rozstrzygać we wszystkich, nawet najtrudniejszych decyzjach dotyczących funkcjonowania organizacji. Na jego podstawie działa zarząd, komisja rewizyjna oraz najwyższa władza w stowarzyszeniu – walne. W sytuacji, gdy zawiodą procedury wewnętrzne angażujemy dopiero instytucje zewnętrzne (organ nadzoru, o którym będzie można przeczytać dalej).

Gdy mamy już gotowy statut oraz inne ważne dokumenty z zebrania założycielskiego (m. in. uchwały), wypełniamy druki KRS służące zgłoszeniu organizacji do rejestru. Można je otrzymać w sądzie, można pobrać ze strony www.ms.gov.pl (strona Ministerstwa Sprawiedliwości). Główny druk to formularz KRS – W20 (zgłoszenie podmiotu do rejestru), poza tym druki KRS – WK (organy podmiotu/wspólnicy – ten druk służy podaniu informacji o zarządzie i komisji rewizyjnej, KRS – WF – informacja o założycielach organizacji – komitet założycielski), KRS – WM – formularz ten wypełniamy wyłącznie w przypadku, gdy rejestrujemy jednocześnie działalność gospodarczą. Formularze KRS składamy w dwóch egzemplarzach. Jak wypełnić druki do KRS? Wypełnione formularze można znaleźć na stronie www.ngo.pl w zakładce poradnik.

Oprócz formularzy KRS składamy także dokumenty powstałe na spotkaniu założycielskim, wśród których z pewnością będą: statut stowarzyszenia, protokół z zebrania założycielskiego, lista członków założycieli oraz wszystkie uchwały podjęte na zebraniu – wszystkie ww. dokumenty składamy w dwóch egzemplarzach (pierwszy dokument podpisuje komitet założycielski, pozostałe przewodniczący i sekretarz zebrania). W sądzie składamy także wzory podpisów, gdy rejestrujemy nasze stowarzyszenie jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą.

Złożenie wniosku o rejestrację stowarzyszenia nie wymaga wnoszenia żadnych opłat do KRS, wyjątkiem jest sytuacja w której rejestrujemy nasz nowopowstały podmiot jako przedsiębiorcę. W takim przypadku zmuszeni jesteśmy wnieść opłatę w wysokości 1.500 zł.

Od daty złożenia wniosku o rejestrację sąd ma 3 miesiące na wpisanie naszego stowarzyszenia do rejestru. W tym czasie, jeśli dokumenty są kompletne, sąd przesyła je

do organu nadzoru (starosta powiatu właściwy ze względu na siedzibę naszej organizacji) a ten w ciągu 14 dni od daty ich otrzymania opiniuje je, bada zgodność przedłożonych dokumentów z Ustawą Prawo o stowarzyszeniach, przede wszystkim zapisy statutu. Sąd po uzyskaniu opinii starosty wpisuje stowarzyszenie do rejestru o czym zawiadamia założycieli oraz organ nadzoru.

Stowarzyszenie zarejestrowane w sądzie aby rozpocząć działalność musi uzyskać numer REGON (urząd statystyczny), numer NIP (urząd skarbowy) oraz założyć konto w banku.

2.3 Oddział stowarzyszenia (jednostka terenowa)

W Polsce działa wiele organizacji, które mają skomplikowaną strukturę. W kraju funkcjonuje Zarząd Główny organizacji a my mamy zamiar założyć oddział w naszej miejscowości. Można to zrobić w dwojaki sposób. Może to być to organizacja samodzielna działająca w oparciu o statut podmiotu głównego – ten podmiot zakładamy identycznie jak stowarzyszenie rejestrowane w KRS (patrz poprzedni rozdział). Jest to podmiot całkowicie samodzielny, który z organizacją macierzystą łączy wspólny szyld (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Związek Harcerstwa Polskiego, Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym). Drugi sposób to założenie oddziału bez osobowości prawnej, który swoje działania opiera o osobowość prawną zarządu głównego. W takim przypadku konieczne jest wyłącznie posiadanie zgody organizacji macierzystej (uchwała zarządu głównego o powołaniu oddziału w miejscowości X), statutu organizacji, listy założycieli oddziału, protokołu z zebrania założycielskiego oraz uchwał na nim podjętych. Bardzo ważne! Oddział można utworzyć wyłącznie w sytuacji, gdy statut organizacji macierzystej przewiduje możliwość tworzenia oddziałów.

2.4 Stowarzyszenie zwykłe

Stowarzyszenie zwykłe może utworzyć co najmniej trzech obywateli, którzy wspólnie chcą prowadzić działalność. Przyznać należy jednak, że taki podmiot ma bardzo ograniczone prawa, ponieważ nie ma osobowości prawnej. W praktyce oznacza to brak możliwości podjęcia rozwiniętej działalności. Stowarzyszenie takie nie ma możliwości tworzenia oddziałów, zrzeszania osób prawnych, łączenia się w związki stowarzyszeń, prowadzenia działalności gospodarczej, korzystania z ofiarności publicznej, przyjmowania darowizn, dotacji, spadków i zapisów. Środki na działalność mogą pochodzić wyłącznie ze składek członkowskich. Aby utworzyć stowarzyszenie zwykłe, założyciele muszą uzgodnić regulamin działalności, wskazać siedzibę oraz osobę do reprezentacji. Komplet dokumentów należy złożyć do starosty powiatu właściwego ze względu na siedzibę organizacji. W ciągu 30 dni od daty złożenia wniosku stowarzyszenie zwykłe może rozpocząć działalność, o ile starosta powiatu nie zakaże jego działalności.

2.5 Związek stowarzyszeń

Organizację tego typu możemy założyć, jeżeli co najmniej 3 istniejące, posiadające osobowość prawną stowarzyszenia zechcą założyć organizację, która da im wspólny szyld. Związek stowarzyszeń rejestrujemy w Krajowym Rejestrze Sądowym. Wszystkie procedury i czynności są zbieżne z rejestracją stowarzyszenia posiadającego osobowość prawną. Główna różnica leży w statucie (reguluje on prawa osób prawnych a nie fizycznych), a także w reprezentacji (powstaje ona poprzez delegowanie do władz związku stowarzyszeń członków organizacji wchodzących w skład związku). Do związku stowarzyszeń mogą przystąpić także inne organizacje (np. fundacje), które nie mają celów zarobkowych.

2.6 Organizacje (stowarzyszenia) powstałe na mocy Ustawy o kulturze fizycznej

Ustawodawca przewidział także możliwość tworzenia podmiotów kultury fizycznej działających w formie stowarzyszeń. Część z tych podmiotów nabywa osobowość prawną poprzez wpis do ewidencji prowadzonej przez starostę powiatu, pozostałe rejestrowane są Krajowym Rejestrze Sądowym.

2.7 Uczniowski klub sportowy

Jest to podmiot, który jest zakładany przez nauczycieli, rodziców i uczniowie, działający głównie przy szkołach ale także przy osiedlach czy parafiach.

2.8 Stowarzyszenie kultury fizycznej nieprowadzące działalności gospodarczej

Podmiot kultury fizycznej, który nie prowadząc działalności gospodarczej uzyskuje osobowość prawną poprzez wpis do ewidencji prowadzonej przez starostę powiatu.

2.9 Stowarzyszenie kultury fizycznej prowadzące działalność gospodarczą

Podmioty sportowe, które zamierzają być jednocześnie przedsiębiorcami muszą dokonać rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Dokonują tego identycznie jak w przypadku stowarzyszeń rejestrowanych w KRS na podstawie Ustawy Prawo o stowarzyszeniach (patrz 1.1.). Oczywiście jest, że podmiot taki prócz wpisu do rejestru stowarzyszeń musi także złożyć dokumenty, które pozwolą wpisać go do rejestru przedsiębiorców.

2.10 Związek stowarzyszeń sportowych

Związek taki tworzy się analogicznie jak związek stowarzyszeń z tą małą różnicą, że tego typu podmiot mogą założyć co najmniej trzy kluby sportowe.

2.11 Organ nadzoru nad stowarzyszeniami

Organem nadzoru nad stowarzyszeniami jest starosta powiatu właściwy ze względu na siedzibę naszej organizacji. Za każdym razem kiedy zmieniają się dane dotyczące naszej organizacji jesteśmy zobowiązani poinformować o tym organ nadzoru (siedziba, zarząd, komisja rewizyjna, statut). Organ nadzoru ma bardzo ograniczone kompetencje i może na podstawie art. 25 Ustawy Prawo o stowarzyszeniach żądać od zarządu dostarczenia w wyznaczonym terminie uchwał walnego zebrania a od wszystkich władz stowarzyszenia - walnego, zarządu i komisji rewizyjnej – udzielenia niezbędnych wyjaśnień. Jeżeli w pierwszym przypadku jest absolutnie jasne o co chodzi, tak w drugim ustawa niestety nie precyzuje co należy rozumieć pod pojęciem „niezbędnych wyjaśnień”. Domniemywać należy, że chodzi o udzielenie odpowiedzi na pismo starosty, który dotyczy wątpliwości organu nadzoru pod kątem zgodności funkcjonowania organizacji z prawem. Wyjaśnienia organizacji w odpowiedzi na takie pismo winny być „niezbędne”, czyli powinny być to tylko te informacje, które pozwolą organowi nadzoru zbadać zgodność funkcjonowania organizacji z prawem i postanowieniami statutu stowarzyszenia.

Jeżeli stowarzyszenie uchylać się będzie od udzielenia organowi nadzoru odpowiedzi, może on wystąpić do Krajowego Rejestru Sądowego z wnioskiem o nałożenie grzywny (nie może być ona jednak jednorazowo wyższa niż 5000 zł). Grzywną można ukarać jedynie stowarzyszenie a nie jego władze. Grzywna może być stosowana wielokrotnie (do skutku, czyli do uzyskania niezbędnych do wyjaśnienia sprawy dokumentów przez organ nadzoru) ale jeżeli organizacja niezwłocznie zastosuje się do oczekiwań organu nadzoru, stowarzyszenie może zostać zwolnione z obowiązku uiszczenia grzywny.

Badanie dokumentacji przez organ nadzoru może zakończyć procedurę nadzorczą, o ile wyjaśnione zostaną wszystkie wątpliwości związane z funkcjonowaniem stowarzyszenia. Jeśli organ nadzoru stwierdzi, że doszło do nieprawidłowości w działalności organizacji starosta powiatu może wezwać organizację do usunięcia nieprawidłowości w określonym terminie, udzielić ostrzeżenia władzom organizacji, zastosować jedną z sankcji (udzielić upomnienia władzom stowarzyszenia, uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę, rozwiązać stowarzyszenie przy zaistnieniu jednej z ustawowych przesłanek) poprzez złożenie stosowego wniosku do KRS.

Sąd może także wyznaczyć kuratora, jeżeli stowarzyszenie nie posiada zdolnego do działania zarządu. Zadaniem kuratora jest przeprowadzenie walnego i doprowadzenia do wyboru władnych do działania władz stowarzyszenia.

3. Zakładamy fundację

Fundacja jest znacznie mniej popularną niż stowarzyszenie formą organizacji pozarządowej funkcjonującej na polskim rynku. Jest to podmiot powstały w celu realizacji konkretnego społecznie lub gospodarczo użytecznego celu. Musi przy tym dysponować

majątkiem, który pozwoli na realizację ww. celu. W Polsce mamy do czynienia z paradoksalną sytuacją, w której aktywni obywatele często wybierają tę formę prawną zamiast stowarzyszenia. Jest to spowodowane istniejącą barierą minimum 15 osób (liczba osób niezbędna do zarejestrowania stowarzyszenia w KRS).

Pierwszym krokiem do założenia fundacji jest działanie fundatora (osoby fizycznej, grupy osób fizycznych, osoby prawnej lub grupy osób prawnych, dotyczy to także cudzoziemców i podmiotów zagranicznych), które przejawia się w złożeniu aktu fundacyjnego przed notariuszem. Fundator musi także sporządzić statut. W akcie fundacyjnym określa się cel fundacji oraz majątek przeznaczony na realizację tego celu. Cel działania fundacji musi być społecznie lub gospodarczo użyteczny a majątek przeznaczony na działalność fundacji winien być nie niższy niż 1000 zł. Jeżeli fundacja zamierza prowadzić działalność gospodarczą to fundator winien zapewnić 1000 zł i tyle samo na działalność statutową. Sporządzenie aktu notarialnego obarczone jest opłatą (taksa notarialna). Trzeba zatem wziąć pod uwagę koszty wynikające także z tych czynności.

Kolejny ważny krok to stworzenie statutu, którego podstawowe elementy opisał ustawodawca w art. 5 ust. 1 ustawy (nazwa fundacji, siedziba, majątek, cele, zasady, formy i zakres działalności fundacji oraz skład i organizację zarządu, sposób powoływania oraz obowiązki i uprawnienia tego organu i jego członków). W statucie fundacji winno znaleźć się także wiele innych zapisów, które regulują ważne kwestie związane z jej przyszłym funkcjonowaniem. Jeśli ich zawczasu (przed rejestracją fundacji) nie uregulujemy, działalność fundacji może być zagrożona. Najważniejszą z tych kwestii jest sposób zmiany statutu (w związku z brakiem członków i co za tym idzie walnego) co oznacza konieczność wskazania w jaki sposób są one dokonywane. W statucie winniśmy także uregulować kwestie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez fundację, zmiany celu a także możliwość powoływania innych organów niż zarząd (konieczność powołania organu kontroli wewnętrznej w fundacji jest warunkiem wynikającym z innego przepisu prawa – przepisów Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – w przypadku gdyby fundacja chciała ubiegać się o status Organizacji Pożytku Publicznego). Statut powinien także regulować kwestie powoływania oddziałów (lub innych jednostek terenowych). Zapisy co do swej istoty nie różnią się od zapisów opisanych w rozdziale o stowarzyszeniach.

Wniosek o rejestrację fundacji składa się w terminie do 7 dni od daty ustanowienia aktu fundacyjnego i może to zrobić fundator lub osoba przez niego upoważniona. Podobnie jak w przypadku stowarzyszenia, jesteśmy zobowiązani wypełnić druki KRS służące zgłoszeniu organizacji do rejestru. Można je otrzymać w sądzie, można pobrać ze strony www.ms.gov.pl (strona Ministerstwa Sprawiedliwości). Główny druk to formularz KRS – W20 (zgłoszenie podmiotu do rejestru), poza tym druki KRS –WK (organy podmiotu/wspólnicy – ten druk służy podaniu informacji o zarządzie i ew. organu kontroli wewnętrznej, KRS – WM – formularz ten wypełniamy wyłącznie w przypadku, gdy

rejestrujemy jednocześnie działalność gospodarczą. Formularze KRS składamy w dwóch egzemplarzach. Jak wypełnić druki do KRS? Wypełnione formularze można znaleźć na stronie www.ngo.pl w zakładce poradnik.

Oprócz formularzy KRS składamy także dokumenty powstałe w wyniku powołania fundacji do życia przez fundatora (akt fundacyjny w formie aktu notarialnego), oświadczenie wskazujące właściwego ministra sprawującego nadzór nad fundacją, statut fundacji (trzy egzemplarze sygnowane przez fundatora), uchwały powołujące organy fundacji, wzory podpisów osób upoważnionych do reprezentacji fundacji poświadczony notarialnie, gdy rejestrujemy naszą fundację jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą.

Złożenie wniosku o rejestrację fundacji wymaga wniesienia opłaty do KRS w wysokości 250 zł, a w sytuacji gdy rejestrujemy nasz nowopowstały podmiot jako przedsiębiorcę zmuszeni jesteśmy wnieść opłatę w wysokości 1.500 zł. Można także ubiegać się o zwolnienie z opłat w pierwszej, wyżej opisanej sytuacji.

Od daty złożenia wniosku o rejestrację sąd ma 7 dni na wpisanie naszej fundacji do rejestru (o ile nie żadnych usterek w złożonych dokumentach).

Fundacja aby rozpocząć działalność musi uzyskać numer REGON (urząd statystyczny), numer NIP (urząd skarbowy) oraz założyć konto w banku.

3.1 Organy nadzoru nad fundacjami

Organami nadzoru nad fundacjami są: minister właściwy ze względu na zakres działania i cele fundacji oraz starosta powiatu właściwy ze względu na siedzibę organizacji. W przypadku fundacji KRS informuje organy nadzoru o powstaniu takiego podmiotu, przesyła także statut fundacji. Minister ma możliwość przeprowadzania kontroli fundacji, w ramach której może badać jej sprawozdanie (fundacja jest obowiązana przysyłać raz w roku sprawozdanie z działalności do właściwego ministra) i żądać udzielenia niezbędnych wyjaśnień do sprawozdania. Uprawnieniami ministra w przypadku stwierdzenia naruszenia prawa lub podejmowania działań niezgodnych ze statutem są: wyznaczenie terminu do usunięcia uchybień w działalności zarządu, żądanie dokonania zmian zarządu w określonym terminie. W przypadku braku reakcji ze strony zarządu fundacji lub dalszym uporczywym działaniu niezgodnym z prawem, minister może wystąpić do sądu o zastosowanie dalszych środków nadzorczych. Sąd może orzec w postępowaniu, że działalność fundacji jest niezgodna z prawem, celem dla którego została stworzona lub statutem, uchylić lub wstrzymać wykonanie uchwał zarządu fundacji, wystąpić o zmianę zarządu lub wyznaczyć termin na usunięcie uchybień w jego działalności. W ostateczności sąd może zawiesić zarząd fundacji oraz wyznaczyć zarządcę przymusowego. Podobne uprawnienia jak minister ma także starosta powiatu w zakresie nadzoru nad fundacjami z tą tylko różnicą, że fundacje nie przysyłają sprawozdań z działalności do starosty. Nadzór starosty obejmuje także fundacje działające na obszarze

całego kraju i korzystające ze środków publicznych – nadzór ten dotyczy działalności podejmowanej na obszarze danego powiatu.

4. Zakładamy Organizację Pożytku Publicznego (OPP)

Działające organizacje pozarządowe mają możliwość ubiegania się o nadanie statusu tzw. Organizacji Pożytku Publicznego. Z uzyskaniem tego statusu wiąże się wiele przywilejów ale także i wiele obowiązków. Rozpoczynając starania o uzyskanie tego statusu należy rozważyć czy nasza organizacja winna takowy posiadać i czy jesteśmy w stanie podjąć wszystkim obowiązkom wynikającym z ubiegania się a później posiadania tego statusu. O nadanie statusu mogą ubiegać się organizacje pozarządowe (fundacje i stowarzyszenia oraz podmioty zrównane w Ustawie o działalności pożytku i o wolontariacie czyli osoby prawne i jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych a także stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego). Wśród podmiotów, które uzyskały ten status znajdziemy poza typowymi organizacjami pozarządowymi parafie, spółki z o.o., straże pożarne, izby przemysłowo - handlowe czy izby rolnicze. Aby starać się o status OPP organizacja musi działać na rynku co najmniej jeden rok. W chwili obecnej nie ma żadnego przepisu, który stanowiłby wprost o takim wymogu ale z pewnością gdy złożymy w KRS dokumenty o nadanie statusu dla nowopowstałego podmiotu, z dużym prawdopodobieństwem można spodziewać się odmowy.

Każdy podmiot, który zamierza starać się o nadanie statusu OPP musi spełnić łącznie aż siedem wymogów opisanych w przepisach cyt. wyżej ustawy. Pierwszy warunek to działalność podejmowana przez organizację na rzecz ogółu społeczności lub na rzecz wyodrębnionej grupy znajdującej się w szczególnej sytuacji życiowej lub materialnej. Działalność organizacji musi zawierać się w sferze działań opisanych w art. 4 cyt. wyżej ustawy – to drugi warunek. Jako trzeci wskazać możemy ograniczenie prowadzonej działalności gospodarczej do rozmiarów służących prowadzeniu działalności statutowej. Zysk w całości musi być przeznaczony na działalność statutową – musimy to jasno zadeklarować, najlepiej w statucie organizacji. Piątym z kolei warunkiem jest obowiązek posiadania przez organizację statutowego organu kontroli wewnętrznej (komisja rewizyjna – stowarzyszenie, rada nadzorcza – fundacja). Warto wspomnieć, że osoby zasiadające w tym organie nie mogą zasiadać w organie zarządzającym, nie mogą pozostawać z nimi w stosunku pokrewieństwa oraz nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwa z winy umyślnej. Warunek szósty to wpisanie do statutu organizacji lub podjęcie przez zarząd organizacji uchwały w kwestiach opisanych szczegółowo w art. 20 pkt. 7) ustawy. Punkt ten dotyczy transparentności działania organizacji i ma zapobiec wyprowadzaniu majątku poza organizację. Siódmy, ostatni warunek to wskazanie do rozdzielenia działalności odpłatnej i nieodpłatnej pożytku publicznego w statucie organizacji. Po spełnieniu tych wymogów i przygotowaniu odpowiedniej dokumentacji możemy przygotować pozostałe niezbędne formularze i

złożyć je do KRS. Wśród dokumentów, które winniśmy złożyć w sądzie będą druki KRS - Z 20 (druk zmiany danych organizacji już zarejestrowanej w KRS) oraz KRS – W – OPP (druk w którym opisujemy jakie działania zamierzamy prowadzić jako działalność odpłatną pożytku publicznego a jakie jako nieodpłatną). Istotnym jest aby wspomnieć, że wypełnienie druku możemy przysporzyć nam wielu trudności, ponieważ w druku tym trzeba podawać odpowiednio do opisywanej działalności numery PKD pochodzące z Polskiej Klasyfikacji Działalności. Komplet dokumentów do KRS dopełnią: zmieniony statut organizacji wraz z protokołem z posiedzenia zmieniającego jego zapisy, uchwały zarządu w kwestiach wyżej opisanych, oświadczenia członków organu kontroli wewnętrznej w sprawach opisanych wyżej a także sprawozdanie merytoryczne i finansowe z działalności z organizacji. Do ww. wymienionych można dołączyć dokumenty potwierdzające działalność organizacji. Mogą to być ulotki, plakaty, wycinki prasowe, itp. Wszystkie te dokumenty pozwolą sądowi na podjęcie decyzji bez zbędnej zwłoki w sprawie o nadanie organizacji statusu OPP.

Złożenie wniosku o nadanie statusu OPP wiąże się z koniecznością poniesienia opłat z tego tytułu. W zależności od typu podmiotu, jaki reprezentujemy mogą się one wahać od 150 do 500 zł (czasem możemy ubiegać się o zwolnienie z opłat).

O status OPP warto zabiegać z paru względów. Oprócz obowiązków, do których należy przygotowywanie i upublicznianie rocznych sprawozdań merytorycznych i finansowych z działalności organizacji (nieprowadzące działalności gospodarczej do Ministra Pracy i Polityki Społecznej a w przypadku prowadzących działalność gospodarczą – do KRS – publikacja sprawozdania jest odpłatna), konieczność zgłoszenia numeru konta bankowego do właściwego urzędu skarbowego, poddanie się ewentualnej kontroli ze strony organu nadzoru (nadzór ten sprawuje minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego a w przypadku organizacji działających w obszarze ratownictwa i ochrony ludności – minister właściwy ds. wewnętrznych) jest także wiele przywilejów. Podstawowe prawo przysługujące OPP to możliwość przyjmowania wpłat 1% podatku od osób fizycznych. Przy dobrej promocji organizacji jesteśmy w stanie zyskać kilka do kilkudziesięciu tysięcy złotych na działalność. Kolejny przywilej dotyczący prowadzonej przez działalność nieodpłatnej i odpłatnej – zwolnienia z wybranych podatków i opłat (nie dotyczy sfery działalności gospodarczej, o ile takową prowadzimy). OPP mogą także na preferencyjnych zasadach otrzymywać nieruchomości należące do Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

Niniejsza publikacja porusza wyłącznie podstawowe kwestie związane z zakładaniem i funkcjonowaniem organizacji pozarządowych. Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć na portalu ngo.pl w zakładce „poradnik dla ngo” oraz w Serii wydawniczej „Warto wiedzieć więcej”, o której to informacje także można znaleźć na cytowanym wyżej portalu. Znaleźć tam można informacje o opłatach, procedurach, formularzach (są dostępne nawet formularze KRS przykładowo wypełnione). Przy przygotowaniu niniejszej

publikacji bardzo pomocne okazały się opracowania dostępne na portalu i wyżej wymienianej serii wydawniczej.

5. O PROJEKCIE

Projekt „Zachodniopomorskie Centrum Wspierania Procesów Ekonomii Społecznej” realizowany jest w ramach działania 7.2.2 PO KL przez:

- **Wyższą Szkołę Pedagogiczną Towarzystwa Wiedzy Powszechnej** Wydział w Szczecinie,
- **Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość**

przy wsparciu

- **Fundacji Rozwoju Inicjatyw Społecznych**
- **Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego sp. z o. o.**

Celem projektu jest:

1. Propagowanie wiedzy związanej z Ekonomią Społeczną (ES) poprzez wsparcie szkoleniowo-doradcze;
2. Popularyzacja idei partnerstwa na rzecz rozwoju lokalnego;
3. Wspieranie i promocja sektora ES: Organizacja regionalnych targów ES, opracowanie i wydanie Kwartalnika Ekonomii Społecznej Pomorza Zachodniego;
4. Utworzenie sieci Punktów Integracyjnych na terenie woj. Zachodniopomorskiego (w Policach, Szczecinku i Świdwinie);
5. Integracja i wzmacnianie aktywności środowisk zainteresowanych budowaniem sektora ES;
6. Powstanie najważniejszego ośrodka aktywnie podejmującego dyskusję nad teoretycznymi i praktycznymi wyzwaniami ES.

W ramach projektu uzyskają Państwo **kompleksowe wsparcie w zakresie wykorzystania instrumentów ekonomii społecznej i tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.**

Więcej informacji na www.spolecznaekonomia.org.pl

6. O REALIZATORACH PROJEKTU

Lider projektu - Wydział Zamiejscowy Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP w Warszawie

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna TWP
w Warszawie
Wydział Zamiejscowy
w Szczecinie

Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP w Warszawie rozpoczęła swoją działalność na terenie Szczecina w 1994 r. Powstał wtedy Instytut Pedagogiki. W wyniku ciągłego zainteresowania Uczelnią w regionie zachodniopomorskim, w październiku 2001 roku rozpoczął działalność Instytut Politologii. Od 2004 r. na bazie Instytutu Pedagogiki i Instytutu Politologii powstał Wydział Zamiejscowy w Szczecinie.

Wydział Zamiejscowy w Szczecinie od 1997 roku wynajmuje w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Szczecinie przy ul. Unisławy 26 pomieszczenia dydaktyczne i administracyjne oraz bibliotekę z czytelnią. Wynajem części w/w budynku stanowi nowoczesną bazę lokalową do zapewnienia optymalnych warunków dla realizacji procesu kształcenia studentów na poziomie europejskim.

W 2004 r. Wydział otrzymał **pozytywną ocenę** - akredytację - Państwowej Komisji Akredytacyjnej, co jest potwierdzeniem wysokiego i zgodnego ze standardami nauczania poziomu kształcenia. Gwarantujemy wysoki poziom kształcenia dzięki pracownikom naukowo-dydaktycznym legitymującym się dużym i znaczącym dorobkiem naukowym i dydaktycznym.

Kształcenie odbywa się systemem studiów niestacjonarnych I stopnia na kierunkach **Pedagogika i Politologia**.

W Wydziale działa prężnie **Samorząd Studencki**, który współuczestniczy we wszystkich ważniejszych przedsięwzięciach podejmowanych na Wydziale. Zgodnie z Ustawą o Szkolnictwie Wyższym studenci naszego Wydziału mają możliwość ubiegania się o stypendia socjalne i zapomogi oraz studenci, którzy osiągają wysokie wyniki w nauce otrzymują stypendia naukowe.

Wydział posiada nowoczesnie urządzoną **bibliotekę** oraz czytelnię, które również wyposażone są w stanowiska komputerowe dla studentów szerokopasmowym dostępem do Internetu. W chwili obecnej stan księgozbioru liczy ok. **7 500** woluminów oraz 25 tytułów czasopism.

Wydział Zamiejscowy

w Szczecinie

ul. Unisławy 26

tel. (0-91) 422 51 32

tel. (0-91) 422 51 66

tel./fax (0-91) 422 51 22

e-mail:szczecin@wsptwp.eu

http://www.wsptwp.eu/n/szczecin/o_wydziale

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość (CPT)

Historia:

Stowarzyszenie powstało w 2004 roku z inicjatywy artystów, regionalistów i specjalistów rozwoju lokalnego i regionalnego. W okresie 2004-2008 Stowarzyszenie realizowało wiele projektów kulturalnych i społecznych, w tym związanych z aktywizacją społeczności lokalnej i integracją społeczną.

W 2008 r., wraz z powstaniem i wynajęciem Biura Projektów Stowarzyszenia, rozwój instytucjonalny uległ intensyfikacji. Zwiększono liczbę realizowanych projektów (5 w ramach PO KL, 1 w ramach Projektów Systemowych IW EQUAL), wzmocniono kadry (między innymi poprzez zatrudnienie stałego personelu płatnego). Od 2008 r. Stowarzyszenie CPT zgromadziło sprzęt komputerowy, zakupiło software w ramach programu Technologie dla NON profit) oraz meble biurowe.

Działania Stowarzyszenia:

Stowarzyszenie działa w wielu dziedzinach, powiązanych z definiowaniem kulturowej i społecznej przestrzeni pogranicza:

1. Dziedzina ekonomii społecznej

Stowarzyszenie jest jednym z najważniejszych podmiotów wspierających ekonomię społeczną na terenie województwa zachodniopomorskiego. Zespół Projektowy Stowarzyszenia składa się z osób, które od wielu lat wykonywały działania związane z „nową ekonomią społeczną” i integracją społeczno-zawodową w samorządach, organizacjach pozarządowych i jednostkach badawczo-naukowych.

CPT podejmuje wiele przedsięwzięć z dziedziny ekonomii społecznej.

We współpracy z Wyższą Szkołą Pedagogiczną Towarzystwa Wiedzy Powszechnej Stowarzyszenie realizuje największy projekt promocyjny w zakresie ekonomii społecznej w regionie – Zachodniopomorskie Centrum Rozwoju Procesów Ekonomii Społecznej (finansowany w ramach PO KL 7.2.2). W ramach projektu realizowane jest doradztwo, szkolenia, promocja i informacja ekonomii społecznej, a także wsparcie dla instytucji, które zamierzają przedstawić swoje doświadczenia w trakcie targów i innych imprez w całym województwie.

Wspólnie z Powiatem Polickim, CPT stworzyło projekt na rzecz powstania Regionalnego Inkubatora Ekonomii Społecznej w Policach (także PO KL 7.2.2 – planowana kwota dofinansowania ponad 2 500 000 zł). Projekt został bardzo wysoko oceniony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie i otrzymał dofinansowanie; obecnie trwa procedura podpisania umowy.

Projekt zakłada m.in. remont budynku i inkubowanie 10 nowopowstałych podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielni socjalnych, organizacji pozarządowych itp.); szczególne wsparcie kierowane będzie do osób niepełnosprawnych.

CPT zorganizowało Regionalne Targi Ekonomii Społecznej w Nowym Warpnie, podczas których odbył się II Ogólnopolski Przegląd Filmów Społecznych Uda się pod patronatem Ministra Rozwoju Regionalnego.

Stowarzyszenie Prowadzi trzy powiatowe Punkty Integracji i Ekonomii Społecznej, a także jest inicjatorem powstania paktu na rzecz ekonomii społecznej w województwie zachodniopomorskim. Wspólnie z Gazetą Wyborczą przygotowuje regionalną wkładkę nt. ekonomii społecznej, a z Polskim Radiem Szczecin - audycje radiowe nt. ekonomii społecznej. Obecnie CPT animuje powstanie regionalnego paktu na rzecz ekonomii społecznej.

W ramach projektu systemowego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie „Z korzyścią dla regionu. Rozwój ekonomii społecznej” CPT prowadzi lokalny ośrodek ekonomii społecznej w Świdwinie.

2. Dziedzina artystyczna i tożsamościowa

Stowarzyszenie zorganizowało wiele otwartych publicznych wystaw krajowych i zagranicznych (we współpracy z Miastem Szczecin i Gazetą Wyborczą) – m. in. Ciągłe widzę ich Twarze. Ofiary grudnia 1970, Matki Solidarności; opublikowało 11 książek w ramach dwóch serii: czas przestrzeń tożsamość (polsko-niemieckie monografie o zachodniopomorskich miejscowościach m. in. Jasienica, Stolec Rzędziny Łęgi, Nowe Warpno, Swobnica, Wały Chrobrego) oraz rozpoczęło drugą serię wydawniczą Na pograniczu – pierwszy tomik: A ty zostaniesz ze mną (problematyka niemieckich autochtonów na Pomorzu Zachodnim).

CPT było organizatorem 14 debat publicznych z cyklu czas na debatę, m.in.

- 1945–1989 szczecińskie przełomy i ich uczestnicy – Muzeum Przełomów jako miejsce spotkań z historią;
- Żegnaj Polsko – prawo wyboru (13 grudnia);
- Niech żyje sztuka niezależna. Tylko za co?;
- Czy Szczecin przegrał Sierpień z udziałem m.in. Zbigniewa Bujaka, Bogdana Lisa, Andrzeja Milczanowskiego;
- Czy Solidarność była tylko rewolucją mężczyzn?;
- Rzecz o ekonomii społecznej.

Do działań Stowarzyszenia należy także zgłoszenie 5 honorowych obywateli miasta Szczecina (ojca Huberta Czumy SJ, prof. W. Bartoszewskiego, prof. A. Wolszczana, prof. G. Labudy oraz prezydenta Lecha Wałęsy).

Stowarzyszenie CPT prowadzi działania aktywizujące dzieci i młodzież w obszarach artystycznych, a także realizuje projekt Drzewka Pamięci – upamiętnienie zasłużonych osób dla Szczecina poprzez sadzenie dębów na cmentarzu centralnym. Sztuka Otwarta – prezentacje szczecińskich artystów.

CPT prowadzi wspólnie z IJGD polsko-niemiecki program wolontariacki Chatka Młodego Konserwatora.

Najważniejsze osiągnięcia: otrzymanie nagrody Szczupaka dla najaktywniejszego NGO w Szczecinie, oraz - w dniu 5-lecia powstania CPT - otrzymanie przez Lecha Wałęsę Honorowego Obywatelstwa Szczecina.

3. Dziedzina rozwoju lokalnego

Stowarzyszenie realizuje wiele działań prorozwojowych na terenie sołectwa Brzózki i gminy Nowe Warpno (najbiedniejszej gminy powiatu polickiego), w tym: stworzenie wioski Tematycznej w Brzózkach oraz lokalnej grupy liderów, wsparcie samorządu lokalnego wypracowanie elementów porozumienia i partnerstwa lokalnego (największy sukces: usamodzielnienie grupy poprzez założenie własnej fundacji);

4. Badania i opracowania strategiczne

CPT wykonuje badania lokalnego rynku pracy, badania ewaluacyjne (w tym np. badanie Funduszu Małych Projektów Interreg III A na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego), przyczyniło się do wypracowania strategii w zakresie rynku pracy dla Nowego Warpna.

Realizowane obecnie projekty:

- „Uda się - na dobry początek” - Działanie 7.3 PO KL (Nowe Warpno);
- „Zostań Artystą” - Działanie 9.5 PO KL (Nowe Warpno);
„Czas na Brzózki” - IW EQUAL w ramach projektu systemowego „Upowszechnianie dobrych praktyk IW EQUAL na terenach wiejskich”;
- „Zachodniopomorskie Centrum Wspierania Procesów Ekonomii Społecznej” Działanie 7.2.2 PO KL (partner);
- Centrum Badań nad Pomorzem Zachodnim Działanie 8.1.2 PO KL (partner);
- Regionalny Inkubator Ekonomii Społecznej w Policach Działanie 7.2.2 POKL (partner) (największy regionalny projekt wspierania ekonomii społecznej);

- Monografia Wałów Chrobrego – Miasto Szczecin i Fundacja Współpracy Polsko Niemieckiej;
- badanie ewaluacyjne polskiej części Funduszu Małych Projektów Interreg III a – na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość

ul. Lenartowicza 3-4, 71-445 Szczecin

fax +48 918522595

e-mail: biuro@cpt.org.pl

www: <http://www.cpt.org.pl/>

www: www.owes.org.pl

Biuro projektów CPT

Plac Jana Kilińskiego 3

70-965 Szczecin

PARTNERZY WSPIERAJĄCY:

Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Sp. z o.o.

tel. +48 91 350 70 90, fax: +48 91 350 70 91

www.crsg.pl | biuro@crsg.pl

Plac Jana Kilińskiego 3

70-965 Szczecin

Fundacja Rozwoju Inicjatyw Społecznych

70-965 Szczecin, ul. Jana Kilińskiego 3/202